

VAN AMBITIE NAAR SUCCES MET OPBRENGSTGERICHT WERKEN

Zo zorg je voor gelijke kansen

Ruim drie jaar geleden ging directeur Norine Meinster aan de slag bij obs Nelson Mandela. Opbrengstgericht werken in 4D (OGW 4D) was door de vorige intern begeleider al geïntroduceerd in de school. Ariette de Bruijn nam het OGW-stokje twee jaar geleden van haar over, onder begeleiding van de CED-Groep. De school behaalt indrukwekkende resultaten. Hoe bereiken ze die? Norine en Ariette vertellen over stevige pijlers, een bloeiende verbetercultuur en de route naar de beste kansen.

TEKST MARJOLEIN VAN DIJK
FOTOGRAFIE SANNE VAN DER MOST INFOGRAPHIC EDWIN CALIFANO

OGW 4D ALS SCHOOLBREDE PIJLER

Het eerste wat Norine met het team deed, was de missie en de visie opnieuw vormgeven. Vastgelegd werd dat de school er alles aan wil doen om ieder kind de beste uitgangspositie te geven om zich te ontwikkelen als zelfstandig, volwaardig lid van onze multiculturele samenleving. En: om een van de beste po-scholen van Rotterdam-Zuid te worden. Een ambitieuze missie die staat als een huis. “Nou, het is eigenlijk geen huis maar een tempel, waarvan de missie en de visie het fundament vormen. OGW 4D is één van de vier pijlers”, legt Norine uit.

OGW 4D is een beproefde, cyclische aanpak van de CED-Groep. 4D staat voor Data, Duiden, Doelen en Doen. Onderwijskwaliteit verbeteren, op een bewuste, planmatige manier. Met onderwijsdata in een schitterende hoofdrol, en de schoolambitie als vertrekpunt. OGW 4D wordt schoolbreed ingezet. “In OGW zitten belangrijke knoppen om aan te draaien, zoals leertijd, leerstofaanbod, klassenmanagement, pedagogisch en didactisch handelen en schoolklimaat. Tijdens studiedagen doen we schoolanalyses. Vorig jaar hebben we daar de werkgroepvoorzitters veel meer bij betrokken. Dit jaar deden we het met het hele team”, vertelt Norine.

“De werkgroepen zaten schoolbreed bij elkaar en gingen met de data aan de slag”, vervolgt Ariette. “Alle Cito-resultaten van rekenen, begrijpend lezen, spelling, woordenschat en technisch lezen van alle groepen hingen aan de muren. Wat worden de doelen, en wat gaan we volgend jaar doen? Wat heb je gedaan om tot je succes te komen? Waarom zijn de scores voor begrijpend lezen in de ene parallelgroep meer vooruitgegaan? Als managementteam hebben we natuurlijk ook naar de data gekeken. Gelukkig hebben we hetzelfde gezien als het team. Wat we zelf hebben geleerd, is dat we de duiding nog iets scherper kunnen neerzetten. De aandachtspunten staan al in de presentatie voor de volgende keer. Op verzoek van de leerkrachten zijn de groepsplannen voorzien van een schrijfwijzer en 4D-duidingsvragen.

BEDUIDEND BETER

“De werkgroepen zaten schoolbreed bij elkaar en gingen met de data aan de slag”, vervolgt Ariette. “Alle Cito-resultaten van rekenen, begrijpend lezen, spelling, woordenschat en technisch lezen van alle groepen hingen aan de muren. Wat worden de doelen, en wat gaan we volgend jaar doen? Wat heb je gedaan om tot je succes te komen? Waarom zijn de scores voor begrijpend lezen in de ene parallelgroep meer vooruitgegaan? Als managementteam hebben we natuurlijk ook naar de data gekeken. Gelukkig hebben we hetzelfde gezien als het team. Wat we zelf hebben geleerd, is dat we de duiding nog iets scherper kunnen neerzetten. De aandachtspunten staan al in de presentatie voor de volgende keer. Op verzoek van de leerkrachten zijn de groepsplannen voorzien van een schrijfwijzer en 4D-duidingsvragen.

“OGW 4D past bij onze ambities en de hoge verwachtingen die wij van onze leerlingen hebben. Het is dan ook één van de vier stevige pijlers die op ons fundament staan.”

- Norine Meinster, directeur obs Nelson Mandela

OGW 4D is een beproefde, cyclische aanpak van de CED-Groep voor het verbeteren van de onderwijskwaliteit.

Op arrangementskaarten staat het onderwijs dat we nastreven tot in de puntjes beschreven. In de trendtabel zie je de verkleuring van rood naar blauw in de loop van de leerjaren ontstaan.”

KANSRIJKE DATA

Wilma Peulen (adviseur/projectleider) en Anke Oomens (adviseur jonge kind) zijn de adviseurs van de CED-Groep die de Nelson Mandela begeleiden. Wilma en Anke: “Het is zo mooi om te zien dat de duiding van de data meer schoolspecifiek is gemaakt, zodat de werkwijze naadloos aansluit bij de verschillende werkgroepen en de school. De gesprekken in de groepen gaan enorm de diepte in en de verbetercultuur is geweldig. Van groep 1 tot en met groep 8, iedereen voelt zich verantwoordelijk voor de resultaten. De leerkrachten zijn een voorbeeld voor de kinderen. Opgeven staat niet in hun woordenboek. Door te focussen op de hoofdvakken, behaalde de Nelson Mandela ook afgelopen crisisjaar fantastische resultaten.”

GELUKKIGE VERWACHTINGEN

Met een schoolweging in de zwaarste categorie en een populatie met maar liefst 42 nationaliteiten, staat de Nelson Mandela voor de nodige uitdagingen. Dat neemt niet weg dat de ambities groot

zijn en hand en hand gaan met hoge verwachtingen. Ariette: “Voor de Cito-toetsen hebben we de ambities zelfs nog wat strakker gesteld. De ambities voor technisch lezen en spelling worden al veel eerder gehaald dan medio groep 8. Bij technisch lezen halen we onze schoolambitie al vanaf groep 3. Onze leerkrachten zijn heel bevlogen en halen uit de kinderen wat erin zit.”

Werken met data is een tweede natuur geworden, ook voor de sociaal-emotionele onderwerpen. De Nelson Mandela streeft naar gelukkige leerlingen en een veilig schoolklimaat. Dat lukt verrassend goed, want het cijfer voor leerlingtevredenheid is maar liefst een 9,1. Bij opvallende scores uit het leerlingvolgsysteem komen de leerkrachten meteen in actie. Of het nu gaat om schoolse prestaties of om het welbevinden van de kinderen: obs Nelson Mandela staat gedreven aan het ambitieuze roer.

“Leerlingen komen binnen op een laag niveau. Maar als je het uitstroomniveau ziet, dan weet je: we doen ertoe.”

- Norine Meinster, directeur obs Nelson Mandela

Waarom kiezen voor OGW 4D?

- ✓ Zicht én grip op de kwaliteit van het onderwijs
- ✓ Gelijke kansen voor ieder kind
- ✓ Hoge resultaten door hoge ambitie

KANSENGELIJKHEID EN DE PROFESSIONAL

Wilma Peulen komt als adviseur op veel scholen en is al jaren specialist in opbrengstgericht werken. Kansengelijkheid ligt haar na aan het hart. Bevlogen zoomt zij verder in op gelijke kansen en het succesverhaal van de Nelson Mandela.

“Ik las laatst een onderzoeksartikel over kansengelijkheid. De stelling: het gaat niet om de kinderen maar om de leerkracht. Een interessante invalshoek. Diezelfde week las ik een pakkende column waarin de vergelijking werd gemaakt met een dierenarts die niet van dieren houdt. Wat blijkt namelijk: meer dan 75% van de leerkrachten houdt niet van lezen en leest zelf amper. En dat terwijl het op alle scholen slecht gaat met begrijpend lezen. Hoe kun je modellen als je zelf niet leest? Dus ja, ik vind dat de stelling zeker hout snijdt. Er liggen mooie kansen als we meer investeren in de onderwijsprofessionals. Zij maken het echte verschil, van de kinderopvang tot het middelbaar beroepsonderwijs.”

OBS NELSON MANDELA ALS INSPIRATIEBRON

“Ik geef obs Nelson Mandela vaak als voorbeeld. Een school in een heel zwakke wijk, die fantastische resultaten heeft behaald. De leerkrachten zijn in hun kracht gezet met behulp van opbrengstgericht werken in 4D, vertel ik dan. Het begint allemaal met een ambitie. Uiteindelijk zijn het

de leerkrachten die de resultaten bereiken. We hebben pas nog gekeken hoe zij dat voor elkaar hebben gekregen op de Nelson Mandela en zagen drie belangrijke factoren: denken in hoge ambities en mogelijkheden, gezamenlijke verantwoordelijkheid en kijken naar de successen. Ik heb op die school echt een culturomslag gezien. Dit team is gaan vliegen, en daardoor ook de leerlingen. Iedereen in de school is gefocust op dezelfde ambitie en het hele onderwijsteam voelt zich verantwoordelijk, van degene die werkt met groep 1 tot en met de onderwijsgevende in groep 8. Opbrengstgericht werken is veel meer dan analyseren en met cijfers bezig zijn. Je zou eigenlijk nog een vijfde D kunnen toevoegen: die van Docent.”

De zwakste wijken hebben de beste onderwijsprofessionals nodig.

- Wilma Peulen,
innovatie- en organisatieadviseur,
CED-Groep

“Het is belangrijk dat er eerst een goed kader staat in de school, dat echt bij iedereen in het denksysteem komt. Het gaat in je DNA zitten, zeg ik wel eens. Opbrengstgericht werken doe je schoolbreed, en de docent heeft echt een cruciale rol. Je zou kunnen zeggen dat kansengelijkheid vraagt om gelijkheid van de onderwijsprofessionals. Het zou niet uit moeten maken van wie een kind les krijgt. Om terug te komen op het leesonderwijs: 97% van de kinderen gaat van de basisschool af met niveau 1F. Drie jaar later heeft nog maar 75% dat niveau. Het vraagt om professioneel gedrag in het hele onderwijsveld; ook als je niet van lezen houdt.”

MEER WETEN?

Bekijk onze leuke animatie en lees meer over de OGW 4D-aanpak op cedgroep.nl/ogw4d. Voor vragen kun je contact opnemen met Wilma Peulen, w.peulen@cedgroep.nl.

- Leertijd
- Leerstofaanbod
- Klassenmanagement
- Didactisch handelen
- Pedagogisch handelen
- Schoolklimaat

